

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

Економічна безпека - це складна соціально-економічна категорія, на яку впливають постійні зміни середовище матеріального виробництва, зовнішні та внутрішні загрози економіки. Економічна безпека є основою національної безпеки держави. Забезпечення національної безпеки є головним обов'язком держави. Національна безпека відображає здатність відповідних політичних, правових та економічних інститутів держави захищати інтереси її ключових суб'єктів у національній економіці. Економічна безпека є однією з найвагоміших складових системи національної безпеки, а також базовою умовою забезпечення та задоволення національних інтересів. На мою думку, дана проблема сьогодні є досить актуальною. Саме це все обумовило вибір теми роботи.

Перш за все, економічна безпека – це здатність людей, домогосподарств чи громад стійко та гідно задовольняти свої основні потреби.

На сьогоднішній день не має чіткого та єдиного тлумачення поняття «економічна безпека», оскільки точка зору різних науковців суттєво відрізняється. Проблему економічної безпеки України розглядали в своїх дослідженнях багато фахівців у сфері економіки та права, а саме такі як: Д. Буркальцева, З. Герасимчук, Т. Гладченко, М. Григорчук, З. Варналій, В. Малишко, Г. Пастернак-Таранушенка, В. Андрійчук, В. Похилюк, В. Третяк та інші.

Поняття «економічна безпека» вперше було вжито в 1994 р. Г. Пастернак-Таранушенком [1, с. 23]. Вітчизняний дослідник О. Белов визначає економічну безпеку як «стан національної економіки, який дозволяє зберігати стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз, а також спроможний задовольнити потреби держави та суспільства» [1]. Інший учений В. Малишко, досліджуючи проблему економічної безпеки, вказує, що економічну безпеку потрібно розглядати як взаємозалежну систему її різних рівнів: міжнародного, національного, рівня окремо взятої господарської структури, особистості [2, с. 131].

Для держави не існує абсолютної економічної безпеки, коли немає різноманітних зовнішніх і внутрішніх загроз для національної економіки. Основними чинниками економічної безпеки країни є її географічне розташування, промисловий та сільськогосподарський

потенціал, природні ресурси, ступінь соціально-демографічного розвитку, якість громадськості адміністрації.

Поряд із поняттям «економічна безпека» також чільне місце займають чинники, які впливають на її рівень та виступають загрозою національним інтересам та безпеці держави. Оцінка безпеки національної економіки країни є неможливою без визначення поточного та прогнозного рівнів його економічної безпеки. До найбільш небезпечних загроз варто віднести: неефективне державне регулювання та недоцільне керування соціально-економічними процесами; дії представників влади, які спрямовані на нанесення шкоди інтересам країни; соціальна незахищеність окремих верств населення, що призводить до бідності; змінена структура виробництва; зростання «тіньової економіки»; неефективна податкова система, ухилення від сплати податків; недосконалість законодавства; корупція.

Сьогодні рівень небезпеки та загроз є значно більшим, тому що ведеться збройний конфлікт на Сході України; спалах COVID-19 призвів до економічного шоку не лише нашу державу, але й цілий світ; наявний високий рівень бідності та неспроможності задоволення власних потреб серед населення; збільшення соціальної нерівності з-поміж громадян та неефективне управління державних органів.

Підсумовуючи зазначимо, що сьогодні Україна переживає складний період потрясінь в сфері економіки. На цій стадії важливо не зупинятись та ефективно діяти, приймаючи рішення, які б сприяли забезпеченню економічної безпеки України та соціального захисту вразливих гілок населення, розвитку науки, культури та освіти. Країна повинна вживати усіх можливих заходів для нейтралізації загроз та проблем для своєї економічної безпеки, а також бути обороноздатною та вміти вистояти всі потрясіння.

Перелік використаних джерел

1. Белов О. Ф. Економічна безпека України: пріоритети та механізми забезпечення. URL: www.niss.gov.ua/book/belov/6.html.

2. Малишко В. М. Актуальні проблеми економічної безпеки в системі національної безпеки України. *Юридичний вісник*. 2015. № 4 (37). С. 129-133.